

GLM 8 – få størst værdi for natur og landbrugsdrift

GLM 8 – få størst værdi for natur og landbrugsdrift

Der skal være mere natur i landbrugslandskabet, og derfor kræver EU fremover, at alle landbrugsbedrifter afsætter mindst fire pct. af omdriftsarealet som uproduktivt areal til gavn for dyr, fugle og insekter.

Udtagningen kan være med til at understøtte de netværk af permanente landskabselementer (eks. diger, markveje, småbevoksninger og mergelgrave), der er nødvendige for at opretholde agerlandets fødekæde. Det vil også gavne dig som landmand, da en opbygning af robuste populationer af nyttedyr – både bestøvere og naturlige fjender – er afgørende for et optimalt og stabilt udbytte af markens afgrøder.

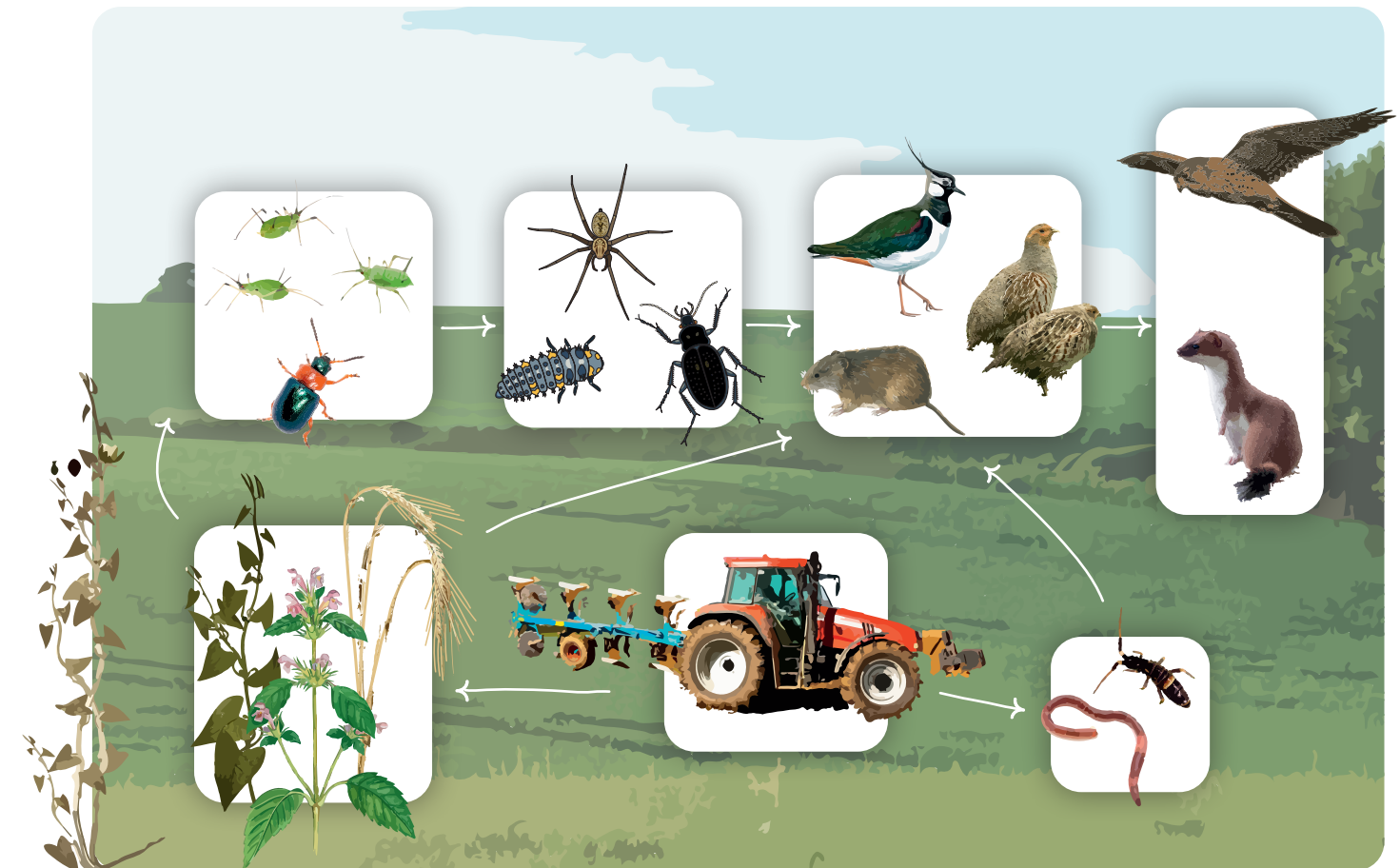
GLM 8 krav - fire pct. ikke-produktive arealer

Den nye landbrugsreform, der træder i kraft 1. januar 2023, indeholder 9 GLM-krav. Disse 9 krav er basiskrav, som du skal overholde for ikke at blive trukket i støtte.

Formålet med GLM 8-kravet er at skabe mere biodiversitet på landbrugsarealerne. Kravet medfører, at du fra 2023 årligt skal udlægge mindst fire procent af omdriftsarealet med ikke-produktive elementer (brak, markbræmmer, småbiotoper, markkrat, GLM-søer eller GLM-fortidsminder).

Ressourcehabitatkonceptet:

Livet i agerlandet er afhængige af flere forskellige ressourcer gennem deres livscyklus for at kunne trives og reproducere. Habitatressourcer kan bestå af fx værtsplanter, pollen, nektar og redesteder. En arts funktionelle habitat er der, hvor alle en given arts krav til resourcesammensætning, fordeling i landskabet og tilgængelighed er opfyldt.

Agerlandets fødekæde

Ukrudtet er motoren i agerlandets fødekæde, da de udgør fødegrundlaget for mange af markens insekter. Insekterne er fødegrundlaget for bl.a. småfuglene, og sådan går det videre op gennem fødekæden. Men indsatsen på marken kan ikke gøre det alene, da de permanente landskabselementer udgør skelettet i agerlandet, hvor størstedelen af dyre- og insektarter opholder sig i dele af deres livscyklus.

Fremgangsmåde til udtagning af jord:

1. Hvor gør det størst gavn for naturen og for din landbrugsdrift at udtage jord:

- Langs beskyttet natur
- Markkrat og GLM-landskabselementer
- Markfelter med lavt udbytte
- Hvor maskintiden gøres mest effektiv
- Som aktiv del af sædskiftet (se faktaboks)
- Hvor der er behov for at fremme nyttedyr

2. Hvilke tiltag skal du anlægge

Når du har valgt placeringen, skal du se, hvilke funktioner der mangler for at dække ressourcebehovet for livet i agerlandet. Er der:

- **Sol/varme:** Areal med bar jord, areal med kort vegetation (slåning, afgræsning)
- **Læ/ly:** Tæt bevoksning (diger, buske og små træer, høj græs- og urtevegetation)
- **Føde:** Nektar, frø, frugt, grønne plantedele (bredbladede urter, blomstrende træer og buske)
- **Skjul:** Uforstyrrede områder til reder, skjul og overvintring.

Plantedække med naturlig flora

Det mest enkle plantedække til de udlagte arealer er at lade den høstede stub med spildfrø og evt. efterafgrøde stå urørt efter 1. januar. Blomstrende og frøgivende ukrudtsplanter vil vokse frem, og det giver det bedste og mest naturlige fødegrundlag og levested for markens insekter og fugle.

Især de økologiske bedrifter kan have gavn af at fremme nyttedyr bedst muligt i markerne.

Det kan gøres ved at etablere 2-5 meter brede striber (registreres som småbiotoper), som står urørte ned gennem store marker med ca. 100 meters mellemrum. Samtidig kan man udtage markkiler og tilpasse til en effektiv maskinbredde. Her kan nytteinsekter som edderkopper, løbebiller, guldbjæver og marie-høns overvinde og i forsommeren hurtigt vandre ind i marken på jagt efter skadedyr.

Udnyt de 4 pct. som en del af sædskiftet

En metode, der kunne være gavnligt på de bedrifter, hvor andelen af kløvergræsmarker er lav, er at tage en mark ud som en del af de uproduktive arealer med fokus på at opbygge kulstof, kvælstof, sanere for ukrudt og samtidig gavne biodiversiteten.

Her kan man så en efterafgrødeblanding som udlæg året forinden, marken indgår som uproduktivt areal, slå grøngødningsmarken det næ-

ste forår (der er slåningspligt inden 25. oktober) og ellers lade den stå indtil den kan høstes det efterfølgende forår, hvor marken indgår i sædskiftet igen.

Blandingen kan eksempelvis bestå af hvidkløver, rødkløver, kællingetand, lucerne, vejbred, katost, kommen, cikorie, timote, rajsvingel/rajgræs og bibernelle. Undgå at blandingen bliver for græstung, så der er plads til urterne.

Forårsslåning er bedst for naturen

Ikke-produktive omdriftsarealer - bortset fra "småbiotoper" - skal slås mindst én gang inden 25. oktober. Der er dog samtidig forbud mod slåning mellem 1. maj og 31. juli. Naturen foretrækker, at arealet slås tidligt forår, umiddelbart inden årets vækst starter, så vegetationen får

lov til at stå i efteråret og hele vinteren. Det giver skjul og overvintring for en masse liv, hvorimod en afpudsning i sensommeren vil ødelægge disse vilkår. Vælg derfor den variation af slåningsbrak og bræmmer, der hedder forårsslåning, hvor de skal slås i april måned.

Sørger du for gode forhold til skadedyrenes naturlige fjender, kan de stå for op til 50 pct. af skadedyrsreguleringen i marken.

Småbiotoper

En overskuelig måde at løse GLM 8-forpligtelsen og samtidig opnå en reel positiv natureffekt vil være at udlægge såkaldte "småbiotoper". Småbiotoper defineres af Landbrugsstyrelsen som et areal på mindst 100 m² og højst 1 ha, som du ikke dyrker i ét eller flere kalenderår. Flere mindre småbiotoper giver en bedre effekt for agerlandets arter end én stor, da det er grænsefladerne mellem biotoperne og markerne, der indeholder flest levesteder.

Småbiotoper kan udlægges på utallige måder på et omdriftsareal: Ukurante markhjørner, nord-siden af læhegn eller skov, som striber/kiler midt i

en mark, eller som våde, tørre eller knoldede pletter, som man i forvejen har svært ved at dyrke.

Hvis man på sin ejendom har større eksisterende naturområder som skov, eng, mose eller hede, kan det ofte have en stor naturværdi at opfylde 4 pct.-forpligtelsen ved at lægge et større ikke-produktivt areal op ad disse naturområder. Da arealet så typisk vil være meget større end 1 ha, må maksimalt halvdelen af marken og højst 1 ha stå som småbiotoper, mens resten af arealet så kan være brak eller bræmmer med krav om en årlig slåning (slåningsbrak).

